

Dogajanja, povezana s prodajo državnega premoženja, so nam v zadnjem obdobju na primeru Telekom Slovenije razkrila naš odnos do nacionalne varnosti Republike Slovenije. Seveda se je treba zavedati, da je omenjeni primer samo vrh ledenega gorca odnosa vsakokratne politične elite do nacionalne varnosti kot osnovnega temelja zagotavljanja naše državnosti in samostojnosti. Nacionalna varnost v vsaki državi pomeni poleg ekonomsko-financijskega, političnega, socialnega, kulturnega in mednarodnopravnega tudi enega izmed najpomembnejših temeljev za nemoteno delovanje države in predvsem zagotavljanje varnega okolja za razvoj slovenske družbe. Še bolj skrb vzbujajoče je spoznanje, da je celotno stanje v družbi zdrsnilo na raven apatičnosti in pasivnega odziva na deviantnosti pri rušenju osnovnih postulatov delovanja sistema nacionalne varnosti. Neustrezno zavedanje pomembnosti nacionalne varnosti ima korenine že v procesu osamosvojitve Republike Slovenije, kjer smo zaradi različnih procesov zanikanja pomembnosti in tradicije organov nacionalne varnosti v družbi, zelo hitro pozabili, da je bila pot v samostojnost tlakovana tudi z uporabo vseh vzvodov takratnega nacionalno-varnostnega sistema, kjer sta Slovenska policija in Teritorialna obramba nosili največji del teh bremen. Ta proces se je nadaljeval z integracijo v Nato in EU, kjer se je v Sloveniji počasi, vendar zelo globoko zakoreninila lažna prepričanost, da živimo v varnem mednarodnem okolju, kjer partnerske države nenehno delujejo v duhu poštenih medsebojnih odnosov. Na žalost je to samo iluzija, ki jo odgovorni v tej državi nočejo ali ne morejo razumeti. V realnosti je seveda drugače, saj smo v mednarodnem okolju pričr brezobzirnemu uveljavljanju interesov kapitala, za katerim so posamezne države s svojimi jasnimi interesi in so za njihovo uresničitev pripravljene storiti in uporabiti vse mehanizme, ki jih imajo na voljo. Vidimo, da je mednarodno varnostno okolje vse prej kot prijazno in pred vsakokratno vlado postavlja resne dileme, kako zagotoviti ustrezno raven nacionalne varnosti in s tem tudi zagotavljanje nacionalnih interesov.

Nacionalni interesi in nacionalni varnostni sistem

Vsaka resna država ima zelo jasno opredeljene nacionalne interese, ki jih v razmerju do drugih držav ali mednarodnih integracij uveljavlja zelo skrbno in pri tem uporablja vse državne mehanizme, med katerimi ima nacionalni varnostni sistem zelo pomembno vlogo. Vsakokratna vlada je brez ustreznih analiz in ključnih podatkov pri doseganju nacionalnih interesov vedno v podrejenem položaju in prepuščena brezobzirnemu izkoriščanju in popuščanju vsakokratnemu nacionalnemu ali mednarodnemu subjektu, ki posega v te nacionalne interese. Seveda pa z nerazumevanjem potrebe po učinkovitem delovanju nacionalnega varnostnega sistema, namerno ali nenamerno svoje državljanke izpostavlja višji stopnji varnostnega tveganja, kot bi to ob skrbnem delovanju lahko pričakovali.

Definiranje kritične infrastrukture

Za razumevanje problema pomena nacionalne varnosti na omenjenem primeru zadnje »afere OVS« (vojaški obveščevalno-varnostni službi) je treba opozoriti na nekaj pomembnih dejstev. Republik Sloveniji s svojimi institucijami do zdaj ni resno uspelo opraviti ključne domače naloge pri definiranju kritične infrastrukture in seveda na podlagi tega izvedbe določenih procesov za zaščito le-teh. Naj pojasnimo, da kritična infrastruktura pomeni tiste infrastrukturne objekte ali procesne zmogljivosti, ki so v svo-

Ta trenutek pa se pokaže nezmožnost države, da jasno opredeli svoje strateške interese. V prodaji podjetij mora že v fazi pogajanj in pozneje v fazi pogodbe o prenosu lastništva na nove lastnike jasno opredeliti obveznosti, ki jih bodo imeli novi upravljalci kritične infrastrukture do zagotavljanja neprekinjenega delovanja le-te. V tem trenutku se bo potreba po vzpostavljanju javno-zasebnega partnerstva zelo izrazila. Do zdaj je politika ta proces uporabljala na zelo deklarativni ravni, v primeru prenosa lastništva nad kritično infrastrukturo pa bo moralo priti do njegove popolne uveljavitve. Seveda je drugo vprašanje, ali smo v Sloveniji tega sploh sposobni in – še bolj ironično – ali bomo imeli možnost sploh še kje uveljavljati nacionalni interes, saj bomo brez prejšnjega tehtnega premisleka prodali vse premoženje, vključno s tistim, ki je del tako imenovane kritične infrastrukture. Trenutno stanje kaže zelo slabo. Predstavniki Slovenskega državnega holdinga zanima samo finančni del procesa prodaje premoženja. Tudi ti, ki so zdaj v medijih zelo glasni, so nekoč delili isto brezbrzičnost do procesa analize varnostnih aspektov prodaje državnega premoženja. Vlada se zaradi drugih problemov, ki jih na lestvici pomembnosti obravnava kot pomembnejše, sploh ne ukvarja z nacionalno varnostjo, še manj pa s problemi varnostnih dejavnikov, kot so kritična infrastruktura, ki je del podjetij, ki se prodajajo ali so bila že prodana. Pred časom je država prodala Aerodrom Ljubljana, ne da bi se resno lotila analize varnostnih dejavnikov prodaje te pomembne infrastrukturne zmogljivosti. Minister za finance je javno priznal, da se tega problema pri analizi prodaje državnega premoženja sploh niso lotili. In da ne bo pomote, to je stalnica vseh predhodnih vlad.

Samo orodje za politično obračunavanje

Na žalost pa je zgodba z zadnjo afero, povezano z uporabo OVS pri analizi učinkov prodaje Telekom Slovenije na obrambni resor, tragikomična ob dejstvu, da so nacionalna varnost in interesi države samo orodje za medsebojno politično obračunavanje, kjer so dovoljena vsa sredstva ne glede na škodo, ki jo bo Republika Slovenija in s tem njeni državljani plačali. Po drugi strani sicer lahko problematiziramo pot, ki je bila ubrana za rešitev problema glede vpliva prodaje določenega dela kritične infrastrukture na delovanje obrambnega sistema, nikakor pa ne smemo problematizirati namena, ki bi moral biti močno izražen tudi na drugih ministrstvih oziroma v vladi kot celoti. To je vsekakor pričakovanje strokovne javnosti in državljanov nasploh. Ta signal, da nacionalno varnostni sistem in v tem okviru tudi obveščevalno-varnostne službe, ne smejo biti v rokah Vlade Republike Slovenije za zakonsko pridobivanje ustreznih informacij, pomembnih za zagotavljanje nacionalnih strateških interesov, pa je, milo rečeno, skrb vzbujajoč. Po mojem skromnem prepričanju je to njihova osnovna naloga, sicer jih ne potrebujemo. Zapisano mora biti temelj za usmeritev razmišljanja k pravi problemom, ki zdaj kljub veliki medijski odzivnosti primera ostaja na isti ravni. Še vedno ni jasnega napotila vladajoče politike, da je treba takoj izvesti pomembne korake k ustreznim izvedbi analize kritične infrastrukture in njenih učinkov pri prodaji. Pri tem pa je nujno treba začeti uveljavljati dobre prakse in mehanizme javno-zasebnega partnerstva, tudi s pomočjo nevladnih organizacij, ki imajo na tem področju pomembne rešitve.

Prispevek je mnenje avtorja in ne izraža nujno stališča uredništva.

POVEZANE VSEBINE delo.si/mnenja

Nacionalna varnost kot temelj državnosti

Po aferi OVS Signal, da obveščevalno-varnostne službe ne smejo biti v rokah vlade, ni pravi

jem delovanju nujne za nemoteno delovanje širše družbene skupnosti. Načelno jih lahko razdelimo v naslednje podsektorje: telekomunikacijski in informacijski sektor, elektroenergetski sektor, sektor transporta, finančni sektor, sektor preskrbe s hrano in vodo, sektor kemične industrije, sektor jedrske industrije in sektor zdravja. Vsi te sektorji so medsebojno soodvisni in nekateri izmed navedenih močno vplivajo na delovanje vseh drugih. V tem okviru sta posebno izražena električna energija in informacijsko-komunikacijska tehnologija, ki sta nujni za nemoteno delovanje drugih podsektorjev. Spominimo se samo dogodka ob žledu lani in večdnevem izpadu zagotavljanja električne energije ali pa na nedavni primer razpada električnega sistema v Turčiji. Tako zelo hitro ugotovimo, da si brez določenih kritičnih infrastrukturnih zmogljivosti normalnega življenja tako rekoč ne moremo več zamišljati. Naloga vsake normalne države je, da čim natančneje opredeli, kateri so ti kritični infrastrukturni sistemi, ki so nujni za delovanje države. V Sloveniji smo merila za določitev le-teh čakali zelo dolgo. Ko so jih ustrezne državne institucije končno sprejele in vlada s sklepom potrdila, smo v praksi zelo hitro ugotovili, da so merila zelo splošna in niso izhajala iz podrobno simuliranih dejstev. Iz njih namreč ni bilo mogoče določiti konkretnih infrastrukturnih zmogljivosti, ki

GOSTUJOČE PERO

Doc. dr. Denis Čaleta
predsednik Slovenskega združenja korporativne varnosti

so lahko samo del nekega podjetja ali organizacije. Zaradi tega so bila v sklepu, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela 10. aprila 2014, določena podjetja, med katerimi je bil domnevno tudi Telekom Slovenije. Dokument je sicer zaupne narave, vendar smo se imeli v zadnjem obdobju medijskega razčiščevanja upravičenosti uporabe Obveščevalno-varnostne službe Mors pri analizi vplivov prodaje Telekom Slovenije večkrat priložnost seznaniti z njegovim vsebino. Problem, ki nastaja pri ohlapni določitvi kriterijev, se na koncu kaže v višini finančnih in drugih resursov, ki jih mora organizacija, ki upravlja kritično infrastrukturo, vložiti v sistem

njene zaščite. Na tem mestu pa se začena srž problema, ki je zdaj javno izpostavljen, vendar na žalost interpretiran v popolnoma napačni smeri in zlorabljen za politično obračunavanje.

Zgrešeni pristopi državnih institucij

V Slovenskem združenju korporativne varnosti, ki ima poleg korporativnih varnostnih strokovnjakov v svoji sestavi tudi večino slovenskih podjetij in organizacij, ki obvladujejo kritično infrastrukturo, več let opozarjamo odgovorne v Republiki Sloveniji na sistemski pristop k rešitvi problema kritične infrastrukture. Do zdaj je bil večji del te kritične infrastrukture v državni lasti in zgrešeni pristopi državnih institucij do urejanja kritične infrastrukture niso imeli katastrofalnih posledic. Država je namreč kot lastnik na drugi strani tega procesa počasi bolj ali manj uspešno urejala zadeve, povezane z zagotavljanjem neprekinjenega delovanja te kritične infrastrukture. Iz mednarodne primerjalne prakse pa je razvidno, da vse več podjetij, ki upravljajo kritično infrastrukturo, prehaja v celoti ali delno v last zasebnih lastnikov. Na tem mestu pa problem nesistemskega pristopa, kaj v posameznem podjetju je del kritične infrastrukture, ima pomembne posledice. Jasno je, da je zasebnemu lastniku dobiček prioriteta in močno presega kakršnokoli potrebo po zagotavljanju javnega interesa.

PISMA BRALCEV IN ODMEVI PISMA@DELO.SI

Molžijo, ker se bojijo, da bodo ostali brez pogodbe

Zgornji naslov (Delo, 12. marca) meri sicer na ekonomsko nepravičnost v našem visokem šolstvu, bi pa, mislim, lahko veljali tudi in podobni zadržki tudi pri raznih strokovnih sporskih sprijetih. Ti bi v bolj prepričanem svetu onkraj naših meja najbrž sprožili takojšnje debate, pri nas pa se zgleda strokovna elita boji prepaha. Tako v akademski zatohlosti ostajajo ne preverene marsikatero sporne domislisce. Ni vrag, da jih ne bi opazil kdo iz znanstvene sfere, pa je raje udobno tiho. In ko bo staro generacijo zamenjala nova, naš molčečez ne bo pljuval v lastno skledo. In tako iz generacije v generacijo. Prav neverjetno je, kako trdoziva je lahko znanstveno vprašljiva trditve.

Nekoč sem se že spotaknila ob eno takih. Ob nekakšno nadgradnjo Einsteinove teorije relativnosti. Einsteinov princip relativnosti

namreč zahteva, da potekajo pojavi v vseh sistemih enako, čeprav jih opazovalec, ki se giblje, ali pa se opazovani sistem giblje mimo njega, vidi različno, odvisno od medsebojne hitrosti. To mora opazovalec seveda upoštevati pri svojih meritvah. Omenjena inovativna nadgradnja Einsteinove teorije pa nas želi prepričati, da se to, kar vidi opazovalec, resnično dogaja v sistemih, ki se gibljejo. Iz tega izpeljejo zagovorniki nadgradnje fascinantne možnosti podaljšanja človeškega življenja. Stvar je najbrž dovolj zanimiva za širšo javnost in še posebej aktualna, ker smo dobili slovenski prevod Einsteinove.

Če bi bila zelo naivna, bi pričakovala, da se bo med vpletentimi, prilagodljivo molčečimi in nezainteresiranimi strokovnjaki le pojavil junak, ki se bo na tem mestu javnosti v imenu znanosti opravičil zaradi zavajajoče nadgradnje, ki bi, kot smo videli,

celo spodnesla temelj Einsteinove teorije. Mogoče bi par besed opravičila zaslužila tudi avtorica teh vrstic. V zvezi s to nadgradnjo sem doživela kar nekaj frustracij, od, lahko bi rekla, prikrita napada, do neobjavljania.

ANA MARJA VOLŠEK
Cesta na Brdo 115, Ljubljana

Univerzitetni plagiat
Osemindvajset let sem bil zaposlen na Univerzi v Ljubljani in ves čas sem bil prepričan, da je naloga univerzitetnih učiteljev, da preverjajo seminarske, diplomske, magistrske in doktorske izdelke študentov, ko jih ti predstavljajo v seminarju ali pa ko želijo diplomirati, magistrirati in doktorirati. Zdjaj pa vidim, da nekateri univerzitetni profesorji, univerzitetne komisije in univerze to počno šele, ko želijo njihovi nekdanji študentje postati poslanci ali ministri. Kaj niso takšni pedagoško-mentorski postopki za akademske ustanove

nekoliko neobičajni? Morda bi bilo pa le prav, da bi kot drugod po svetu, tudi slovenske univerze, ki vsaj nekatere učitelje očitno kar dobro nagradjujejo, več pozornosti posvetile študentom, ko še študirajo, in ne ugotavljale šele, ko se ti v takšni ali drugačni politični barvi pojavijo na političnem prizorišču, da so diplome, magistrstere in doktorate podelile prevarantom.

PETER VODOPIVEC
Poljanska c. 15, Ljubljana

Popravek
V članku En jezik, ena potreba, dva slovarja (Delo, 1. 4.) sta se mi zapisali dve netačnosti: ZRC SAZU ni član Konzorcija za jezikovne vire in tehnologije (KJVT), bil je vabljen k sklenitvi dogovora o sodelovanju pri raziskovanju, vzpostavljanju in vzdrževanju jezikovnih virov in jezikovnotehnoških orodij za sodobni slovenski jezik, a kot je razvidno iz zapisnika sestanka maja lani, se predstavnik

ZRC SAZU sestanka ni udeležil, ZRC SAZU pa k dogovoru ni pristopil. Trditve, da je KJVT član evropske raziskovalne infrastrukture Clarin, je treba dopolniti s podatkom, da je med ustanovnimi člani konzorcija Clarin. Si Center za jezikovne vire in tehnologije in ne KJVT, med ostalimi partnerji pa tudi ZRC SAZU kot nacionalno središče za sistematično spremljanje in razlago slovenskega jezikovnega gradiva. Za nenatančnost se vsem vpletentim opravičujem.

IGOR BRATOŽ
Delo

Pojasnilo
V četrtek, 2. aprila, smo na naslovnic Dela navedeli članek o tabujih v knjigah za otroke (objavljen na kulturni strani) z ilustracijami iz knjige Braneta Mozetiča Prva ljubezen. Knjiga je lani izšla pri založbi Skuc, ilustracija pa je delo Maje Kastelic.

UREDNIŠTVO DELA

Razočaranje

Rezultati aprilskega barometra prikljubnosti politikov in političnih strank, ki ga v Delu objavljamo redno že več let, predstavljajo trenutno sliko dojemanja politike in politikov v državi. In to ni dobro, kar opažamo že dolgo. Z lanskimi volitvami in zmagozslavjem popolne novinke SMC in njenega predsednika Mira Cerarja se je zdelo, da bi tudi v slovenski politiki lahko zavel svež veter. Po devetih mesecih smo se, tak je občutek, vrnil k starim obrazcem vedenja, kar najbolje pojasnjuje rezultate aprilskega barometra. Strnemo pa jih lahko v eno, a povedno besedo: razočaranje!

Vladi se je podpora precej zmanjšala, podpora političnim strankam prav tako in tudi vsi politiki na lestvici prikljubnosti so dobili nižje ocene. Ko podatke povežemo s preteklimi dogodki, jih tudi ni težko pojasniti, saj zasledimo jasne vzročne povezave. Afera

Ljudje kaznujejo vsevprek in vsakogar, ki je kakorkoli povezan z aferami.

Veberkom in domnevno plagiatstvo ministrice za izobraževanje Klavdije Markez sta zaupanje v vlado pognali proti rekordnemu dnu. Ali se bo na tej točki padanje ustavilo, ni mogoče natančno napovedati, a če bodo vladajoči nadaljevali poglobljanje politične krize, se bo podpora vladi še zmanjševala. Pri tem ne smemo spregledati, da je vladi Mira Cerarja po prvem razočaranju decembra zaradi menjav v ministrski ekipi že uspelo sanirati zaupanje. Do zdaj dobila še drugo priložnost?

Zaradi množenja afer, ki preobremenjujejo slovensko politiko, pa ne trpi le ugled vlade, ampak politike nasploh. Če se omejimo samo na trenutni mandat, se zmanjšujeta podpora in zaupanje v politične stranke že nekaj mesecev zapovrstjo.

Takšnih, ki se volitev ne bi udeležili ali bi volili koga drugega, ali pa ne vedo, koga voliti, je skoraj 60 odstotkov. Razočaranje nad politiko je popolno in zdi se, da ljudje sploh ne ločijo več, kdo je kaj v slovenski politiki, ampak imajo do nje vsevprek negativen odnos. Kako drugače sicer pojasniti podatek, da je na barometru prikljubnosti najbolj padel poslanec Nsi Matej Tonin, ki se je v preteklih tednih izpostavil kot tisti politik, ki je razkril ministra za obrambo Janka Vepra pri poseganju vojaških obveščevalcev v civilno sfero. Politik, ki opozori na tako dramatično dejanje, bi moral biti nagrajen, ker je stopil v bran svetinji demokratične ureditve, a se je zgodilo prav nasprotno. Vendar je ta paradoks v slovenskem kontekstu mogoče preprosto pojasniti. V političnem kaosu, ki ga spremljamo, so zunanji opazovalci slovenske politike izgubili vsakršno mero za ločevanje med dobrim in slabim; meril in standardov, ki bi ločili politike, skoraj ni več. Javnost je že tako razdražena in netolerantna do cirkuva v politiki, da vse, kar iz nje prihaja (to pa so v zadnjem obdobju le afere), sprejme negativno in zavrnjeno.

Kdor meni, da bi v takšnih razmerah lahko profital in si pridobil politične točke, je, če sodimo po anketi, v veliki zmoti. Kaznovana ne bo le vladajoča politika, ampak politika nasploh. To pa je že stanje, ki bi nas moralo zelo skrbeti.

Tudman v novem okviru

Tomislav Karamarko, šef hrvaške opozicije in prvi človek največje opozicijske stranke HDZ, svojih načrtov ne skriva. »Moji cilj je retudmanizacija hrvaške družbe,« pravi. Gre še dlje in napoveduje, da bo stranka, ko bo zmagala na naslednjih parlamentarnih volitvah, naredila vse, kar bo v njeni moči, da pojem tudmanizem uvede v ustavo; seveda bo vpisan tudi v učbenike. Ne glede na načrte opozicijskega šefa se Franjo Tudman, prvi hrvaški predsednik, na velika vrata – in tudi v bronu – vrča v hrvaško vsakodnevno življenje. Ni minilo veliko časa, ko so v zelo revnem Benkovcu, kjer se ne morejo ravno pohvaliti s presežki, ki bi zapolnili proračunske luknje, slovesno odkrili nekaj metrov visok spomenik nekdanjemu hrvaškemu predsedniku. To, da je stal približno 40.000 evrov, ni pomembno.

Najnovejše raziskave javnega mnenja kažejo, da ima desna koalicija, na čelu s HDZ, 31,3-odstotno podporo med volivci, vladajoča levosredinska koalicija pa za njo zaostaja za šest odstotnih točk. Nič manj nepomemben ni niti podatek, da ukrepe levosredinske vlade kritizira 73 odstotkov anketirancev. Ko je šef hrvaške opozicije odkrival cilje hrvaške družbe pod vodstvom HDZ, je še dodal, da je bila zdaj vladajoča

Ali se Hrvaška težko spopada z nalogami, ki jih pred njo postavlja prihodnost?

socialna demokracija »slaba šola, ki je državi naredila več škode kot koristi, za povrhu pa je zanemarljiva še rodoljubje in patriotizem«.

Predsednica Kolinda Grabar-Kitarović je Iva Josipovića, tekmeca iz vrst socialdemokracije, premagala za več deset tisoč glasov. Njene zmage nihče ne postavljajo v negotovost. Vendar hrvaška družba ostaja razdeljena na »naše« in »vase«, in če so pred predsedniškimi volitvami kandidati namesto optimizma in vere v boljši jutri trenutke države večinoma še bolj razdelili na naše in vaše ter na tiste, ki so za SDP in one za HDZ, zdaj, nekaj mesecev pozneje, ni nobenih sprememb. S Karamarkovimi izjavami, kako bodo čez generacijo ali dve imeli državljanji še bolj radi Hrvaško in bodo še večji patrioti, ali o premetitvi Titove dediščine iz predsedniških prostorov na Pantovčaku, vključno z doprlnim kipom Josipa Broza Tita, v Kumrovcu, je delitev postala še globlja.

Zapleten je odgovor na vprašanje, ali se Hrvaška težko spopada z nalogami, ki jih pred njo postavlja evropska prihodnost. Vse bolj je edini razumen odgovor, da se raje kot v prihodnost vrača v preteklost. In vsi, ki v teh okvirih razmišljajo drugače, največkrat postanejo sovražniki. Naši ali njihovih.

Tudman – poldrug desetletje je od njegove smrti – je ikona, ki je združila politične sile, ki so si v tistih časih balkanskih morij prizadevale za samostojno in politično neodvisno državo. V tem okviru je razumljivo, da številna hrvaška mesta hočejo imeti vsaj »košček svojega Tudmana«, zato skoraj tekmujejo, kdo bi poleg sedanjih 150 že imenovanih ulic, uličic, trgov in obmorskih sprehajališč po hrvaških mestih ter dobri desetini spomenikov dodal še kakšnega.

Nič ni narobe niti s trditvami, da brez razčiščevanja hrvaške preteklosti ne bo niti hrvaške prihodnosti. Narobe je le to, da tisti, ki ne razmišljajo kot »mi«, postanejo državni sovražniki številka 1.

Zoran Potič o rezultatih ankete Dela

bo na tej točki padanje ustavilo, ni mogoče natančno napovedati, a če bodo vladajoči nadaljevali poglobljanje politične krize, se bo podpora vladi še zmanjševala.

Zaradi množenja afer, ki preobremenjujejo slovensko politiko, pa ne trpi le ugled vlade, ampak politike nasploh.

Takšnih, ki se volitev ne bi udeležili ali bi volili koga drugega, ali pa ne vedo, koga voliti, je skoraj 60 odstotkov. Razočaranje nad politiko je popolno in zdi se, da ljudje sploh ne ločijo več, kdo je kaj v slovenski politiki, ampak imajo do nje vsevprek negativen odnos.

Kdor meni, da bi v takšnih razmerah lahko profital in si pridobil politične točke, je, če sodimo po anketi, v veliki zmoti.

Dejan Vodovnik o retudmanizaciji

Najnovejše raziskave javnega mnenja kažejo, da ima desna koalicija, na čelu s HDZ, 31,3-odstotno podporo med volivci, vladajoča levosredinska koalicija pa za njo zaostaja za šest odstotnih točk.

Ali se Hrvaška težko spopada z nalogami, ki jih pred njo postavlja prihodnost?

socialna demokracija »slaba šola, ki je državi naredila več škode kot koristi, za povrhu pa je zanemarljiva še rodoljubje in patriotizem«.

Predsednica Kolinda Grabar-Kitarović je Iva Josipovića, tekmeca iz vrst socialdemokracije, premagala za več deset tisoč glasov. Njene zmage nihče ne postavljajo v negotovost. Vendar hrvaška družba ostaja razdeljena na »naše« in »vase«, in če so pred predsedniškimi volitvami kandidati namesto optimizma in vere v boljši jutri trenutke države večinoma še bolj razdelili na naše in vaše ter na tiste, ki so za SDP in one za HDZ, zdaj, nekaj mesecev pozneje, ni nobenih sprememb.

Zapleten je odgovor na vprašanje, ali se Hrvaška težko spopada z nalogami, ki jih pred njo postavlja evropska prihodnost. Vse bolj je edini razumen odgovor, da se raje kot v prihodnost vrača v preteklost. In vsi, ki v teh okvirih razmišljajo drugače, največkrat postanejo sovražniki. Naši ali njihovih.

Tudman – poldrug desetletje je od njegove smrti – je ikona, ki je združila politične sile, ki so si v tistih časih balkanskih morij prizadevale za samostojno in politično neodvisno državo. V tem okviru je razumljivo, da številna hrvaška mesta hočejo imeti vsaj »košček svojega Tudmana«, zato skoraj tekmujejo, kdo bi poleg sedanjih 150 že imenovanih ulic, uličic, trgov in obmorskih sprehajališč po hrvaških mestih ter dobri desetini spomenikov dodal še kakšnega.

Nič ni narobe niti s trditvami, da brez razčiščevanja hrvaške preteklosti ne bo niti hrvaške prihodnosti. Narobe je le to, da tisti, ki ne razmišljajo kot »mi«, postanejo državni sovražniki številka 1.